



protego

Udruženje za zaštitu i razvoj okruženja i graditeljskog nasleđa

Környezet és Építészeti Örökség Védelmi és Fejlesztési Egyesület

PROTEGO INFORMATOR, tromesečni informativni bilten udruženja Protego, 2010/1



### **Dragi članovi, prijatelji simpatizeri udruženja Protego,**

Prošlo je nešto malo više od dve godine od osnivanja udruženja koje je formirano kao pokušaj da se utiče na nosioce vlasti u Subotici da u odlučivanju o razvoju grada vode računa o kulturnim i civilizacijskim dostignućima po kojem je Subotica poznata u Srbiji. Ovaj zadatak smo izvršili sa vrlo skromnim re-

zultatima. Svedoci smo da su se, uprkos apela dela stručne i šire javnosti, planeri razvoja grada odlučili da se odreknu nekih od najznačajnijih dostignuća seceje u Subotici. Vođeni apetitima investitora jedna po jedna nestaju prepoznatljivi objekti u samom srcu Subotice i zamenjuju ih bezlične zgrade – «stambeno poslovni objekti». Takođe, značajna sredstva koja se u zadnje vreme izdvajaju za zaštitu životne sredine (vetрозаštитni pojasevi, rešavanja problema pasa lotalica, sancija Palića) još uvek ne donose vidljive rezultate. Ono što smo mogli da učinimo je da ne budemo nemi posmatračii ovog procesa nego da u javnosti ukažemo na moguća alternativna rešenja i građanima objasnimo da se glavna odgovornost za sadašnjost i budućnost Subotice nalazi u rukama odbornika koje su birali ti isti građani. Činjenica da se odluke donose vaninstitucionalno a da im državna tela (izabrana demokratskim procesom) samo daju formalnu oblandu nije i ne sme da bude alibi pojedincima na odgovornim položajima u donošenju odlukae koje nisu u skladu sa potrebama većine.

Udruženje će ojačano i kadrovski i programski nastaviti ovaj vid aktivnosti i pokušati da pomogne očuvanju graditeljskog nasleđa i unapređenju životne sredine Subotice i okoline. U ovom planiramo u značajnoj meri da unapredimo saradnju sa drugim organizacijama civilnog društva i neformalnim grupama građana sa kojima delimo iste vrednosti. U oblasti zaštite životne sredine težište će se staviti na površinske stajaće vode u smislu upoznavanja njihovog stanja i edukacije javnosti o biološkim metoda održavanja kvaliteta vode kao i načina unapređenja kvaliteta života u urbanim sredinama koja su u harmoniji sa okolnom prirodom i živim svetom. (G.M.)

### **Članstvo**

Udruženje „Protego“ osnovano je decembra 2007. godine, kada je brojalo 10 članova – osnivača. Vrlo brzo se broj članova popeo na tridesetak. Prvi predsednik UO udruženja bila je dr. sci Viktorija Aladžić koja je nakon nekoliko meseci od osniv-

anja Udruženja podnela ostavku na tu funkciju, a ujedno je i istupila iz članstva.

Udruženje „Protego“ krajem aprila 2010. ima 25 redovnih članova i 10 članova prijatelja. Od osnivanja Udruženja, dva člana udruženja su umrla, svojevajno su istupila tri člana, a zbog svoje pasivnosti 10 redovnih članova je odlukom Skupštine Udruženja od 19. 12. 2009. izbrisano iz evidencije članstva.

Među članovima ima raznih profila zanimanja (biolozi, lekari, veterinari, arhitekta, pravnici, ekonomisti, novinari...) i zvanja (srednje obrazovanje, fakultet, magistri i doktori nauka). (I. B.)



### **Upravljanje Udruženjem**

Odlukom Skupštine Udruženja od 19. decembra 2009. Upravni odbor Udruženja funkcioniše u sastavu: Dr Gabor Mesaroš (predsednik UO), Katarina Kohn (potpredsednik UO), Ljiljana Dulić Mesaroš (sekretar UO) i mr Žombor Sabo i Ruža Kovačević (članovi UO). Takođe, od 19. 12. 2009. Nadzorni odbor Udruženja čine tri člana – Zdenko Štricki, Đorđe Dragojlović i Ivan Beneš. (Lj. D. M.)

### **Profesionalizacija udruženja Protego**

Obim poslova koji se vremenom ustalio primorao nas je da profesionalno angažujemo određeni broja članova koji bi obezbedili neophodan nivo za servisiranje preuzetih obaveza sa projekata, ali i obezbedili uslove za razvoj u smislu praćenja konkursa i blagovremenog uključivanja u pozive za projekte kojih je sve više od stane sve većeg broja donatora.

Od 15. januara ove godine u Udruženju na 50% radnog vremena profesionalno je angažovan naš član Ivan Beneš na radnom mestu tehničkog sekretara. Za sve informacije ili zahteve koja se tiču tehničkog funkcionisanja Udruženja obratite se njemu.

Od 15. marta ove godine Mr Aleksandra Mladenović iz Beograda angažovana je na radnom mestu projekt menadžera u statusu honorarnog saradnika. Njen zadatak je asistencija na realizaciji projekta „malih jezera“ i praćenja konkursa koji mogu biti interesantni za Udruženje. (Lj. D. M.)

### Program spašavanja barskih kornjača u Vojvodini

Program podržan od strane Ambasade Kraljevine Holandije u Beogradu za cilj ima da utvrdi potencijalnu i realnu rasprostranjenost barskih kornjača u Vojvodini, sagleda uslove njihovog opstanka i da se jedinke kojima je život direktno ugrožen, a gde faktore ugrožavanje nije moguće ukloniti u kraćem vremenskom roku, izmeste u bezbednije populacije. Program se realizuje u saradnji sa Srpskim herpetološkim društvom uz stručni nadzor Zavoda za zaštitu prirode Srbije. Projekat je započet 1. septembra 2009. godine i traje do 1. septembra 2010. godine. (G. M.)



### Elektronski magazin DIURNARIUS

Protekla godina je u svakom pogledu bila teška za celo Udruženje pa i za njegov medijski program DIURNARIUS. Čitav niz konkursa (čak osam) na koji smo bezuspešno konkurisali ipak nije sprečio da magazin redovno izlazi i objavljuje članke većeg broja sadnika. Značajak pomak se dogodio tek pred kraj 2009. godine kada smo na konkursu Ministarstva kulture dobili izvesna sredstva kao podršku funkcionisanju. Na istom konkursu za sufinansiranje projekata u području javnog informiranja, koje je raspisalo

Ministarstvo kulture Republike Srbije, podržano je 125 projekata s ukupnim sredstvima u iznosu od 80 milijuna dinara. Mediji su na taj konkurs podneli 355 projekata u vrijednosti od 600 miliona dinara! Najviše novca dobile su radijske i televizijske stanice koje su aplicirale s najviše programa. Sredstva su odobrena i za TV produkcije, web portale i projekte štampanih medija.

Najveći broj projekata, ukupno 17, je finansirano u beogradskim medijima, dok je novac odobren samo za tri subotička medija: Pored internetskog magazina «Diurnarius», na konkursu su uspešno aplicirali i Pannon TV za kampanju o rodnoj ravnopravnosti žena i Yu eco televizija sa programom «Pravo na radost». (D.D.)

### Ekološki održive metode restauracije eutrofiziranih stajaćih voda u Srbiji i Hrvatskoj

Projekat pripremljen za IPA Program prekogranične saradnje sa Hrvatskom zasniva se na potrebi restauracije većeg dela stajaćih voda u nizijском području Srbije i Hrvatske. Ideja je da se na pilot jezerima primene savremene, ekološki održive, metode restauracije eutrofiziranih voda na području Panonske nizije. Ove metode se zasnivaju na primeni različitih postupaka

nadoknađivanja kiseonika u vodi korišćenjem alternativnih izvora energije (vetrenjače i solarni paneli) i intervencijama u lancima ishrane unutar jezerskog ekosistema. Tim intervencijama poboljšavaju se uslovi opstanka zooplanktona fizičkim uklanjanjem onih vrsta riba koje se njima hrane (biomanipulacija) i omogućava se da zooplankton obavlja najvažniju ulogu u vodenom ekosistemu – kontroli brojnosti algi. Vodeći aplikant na ovom projek-



tu je Institut za multidisciplinarna istraživanja iz Beograda, a prekogranični partner u Hrvatskoj je Poljoprivredni fakultet u Osijeku. „Protego“ je u okviru ovog projekta angažovan kao partner-saradnik aplikanta na poslovima tehničke podrške i promociji ideja i rezultata ovog projekta u najširoj javnosti. Projektni formular je predat u oktobru 2009. godine, predviđeno je da projekat traje dve godine i finalni rezultati ovog poziva se očekuju tokom meseca maja 2010. godine. (G. M.)

### Energetski suverenitet za regionalnu održivost na prostoru srednje Evrope

Projekat predviđa sagledavanje mogućnosti uspostavljanja energetskog suvereniteta ruralnih područja srednje Evrope kroz intenzivniju primenu obnovljivih izvora energije (energija sunca i vetra, geotermalne energije i energije iz biomase). Projekat je predložio Centar za nauke o životnoj sredini iz Budimpešte za program transnacionalne saradnje u regionu srednje i južne Evrope i podrazumeva učešće partnera iz Italije, Slovenije, Austrije i Grčke. Udruženje „Protego“ je u predlog ideje projekta uključen kao IPA partner iz Srbije. (G. M.)



### Diurnarius - konkursi u 2010. godini

Prošla je trećina godine i do sada je DIURNARIUS (da budemo tačniji: „Protego“, jer Internet magazin, koji nije pravno lice, ne može to neposredno) poslao prijave na četiri konkursa. Prijavili smo se na dva konkursa Sekretarijata za informacije Vojvodine, jedan za poboljšanje tehničkih uslova (drugim rečima, tražili smo pare za opremu), a drugi za sufinansiranje projekta, odnosno za razvoj DIURNARIUS-a kao široke, otvorene platforme međukulturnog dijaloga. Konkurisali smo i kod mađarske fondacije Szülőföld, za sredstva namenjena mađarskim medijima u Srbiji, pošto zbog njegove koncepcije i sadržaja Internet magazin smatramo (i) medijem na mađarskom jeziku. Konačno, kod Ministarstva za kulturu prijavili smo se na konkurs za informisanje na jezicima manjina: osim na srpskom, do sada smo imali tekstove na sedam manjinskih jezika.

Ovi konkursi su u toku, odnosno rezultati se mogu očekivati negde do početka leta. Procenjujemo da ćemo do kraja godine učestvovati na najmanje još toliko konkursa, a nameravamo pokušati i sa drugim vidovima pribavljanja sredstava. (D. D.)

### Evropska iskustva u unapređenju opstanka divlje flore i faune u gradovima

Najveći deo Vojvodine nalazi se pod snažnim urbanim uticajem i zaštita biološke raznovrsnosti ograničena samo na područja koja se nalaze pod zaštitom države ne mogu da dovedu do efikasnog očuvanja i unapređenja biološke raznovrsnosti. Evropska iskustva su pokazala da je pravilnim planiranjem i održivim urbanim razvojem moguće obezbediti uslove za opstanak velikog broja vrsta flore i faune, čak i u visoko urbanizovanim područjima. U okviru programa „Jačanje dijaloga između organizacija civilnog društva Srbije i EU“ Udruženje „Protego“ je apliciralo sa projektom pod nazivom „Izgradnja partnerstva za biološku raznovrsnost u urbanim područjima Vojvodine“. Projekat je pripremljen u saradnji sa Evropskim centrom za zaštitu životne sredine (ECNC) iz Tilburga (Holandija) i Centrom za informacije o biološkoj raznovrsnosti iz Beograda i

podrazumeva čitav niz aktivnosti na povezivanju civilnog i javnog sektora na planu obezbeđivanja uslova za opstanak divlje flore i faune u urbanim područjima Vojvodine. Aktivnosti imaju i snažnu komponentu uključivanja građana kroz prikupljanje i razmenu informacija o jednom broju reprezentativnih divljih vrsta koje se mogu konstatovati u vojvođanskim gradovima (sove, žaba gatalinka, lastavice, kune, ježevi, leptiri, bumbari itd...). (G. M.)



### Promocija očuvanja barskih kornjača u Vojvodini

2010. godina u svetu je proglašena godinom biološke raznovrsnosti i praktično tokom cele godine se realizuju razne promotivne aktivnosti koje ukazuju na značaj biološke raznovrsnosti

za opstanak čovečanstva i potrebe i načine njegovog očuvanja. Pokrajinski sekretarijat se takođe aktivno uključio u ovu akciju time što je za svaki mese 2010. godine izabrao po jednu „ambadorsku“ vrstu koja je značajna za biološku raznovrsnost Vojvodine. Jedna od njih je i barska kornjača. Za medijsku promociju ove vrste Sekretarijat je zatražio asistenciju Udruženja „Protego“, koje je i na ovaj način prepoznato kao referentna organizacija za zaštitu barskih kornjača, da kroz veći broj medijskih, promotivnih i demonstrativnih aktivnosti bolje upozna javnosti kojim o ovoj vrsti. (G. M.)

## SARADNJA

Krajem januara 2010. godine, Udruženje „Protego“ zvanično je postalo članica mreže NATURA 2000 resursni centar čiji su pokretači Mladi istraživači Srbije i Svetski fond za zaštitu prirode (WWF). Mreža je počela da funkcioniše proleća 2009. godine sa ciljem „povezivanja, podrške i razvoja organizacija koje kao ravnopravni partneri, u saradnji sa drugim institucijama i orga-



nizacijama rade na očuvanju biološke raznovrsnosti u skladu sa ekonomskim, socijalnim, kulturnim i naučnim razvojem u Srbiji.“ Glavne aktivnosti mreže odvijaju se na tematskom forumu preko kojeg se članice međusobno informišu o aktuelnim pitanjima i dogovaraju zajedničke aktivnosti. Periodični radni sastanci su mesto gde se u okviru nekoliko sekcija detaljnije usaglašava i dogovara rad na ostvarivanju istaknutih ciljeva. (G. M.)

Udruženje „Protego“ se početkom meseca marta 2010. pridružilo Evropskoj mreži za zaštitu malih jezera (European Pond Conservation Network). Ova mreža je formirana 2004. godine u Ženevi i povezuje naučne, stručne, državne i civilne organizacije koje se bave različitim temama kojima je cilj bolje upoznavanje i zaštita malih jezera u Evropi. Kao osnovni cilj mreže ističe se „pospešivanje zaštite jezera i njihovog živog sveta u promenljivoj evropskoj pejsažu“. Na Internet stranicama mreže ([www.europeanponds.org](http://www.europeanponds.org)) nalazi se obilje podataka koji se tiču jezera, njihovog živog sveta i načina njihovog očuvanja i unapređenja. (G. M.)



## Urbicid u službi razvoja grada

Dva dana uoči održavanja sednice lokalnog parlamenta (18. mart 2010. god.), pokušali smo da apelujemo na odbornike lokalne Skupštine da, povodom predstojećeg, sad već usvojenog, plana detaljne regulacije dela grada Centar 1, zona 1, spreče organizovano i sistematski uništavanje graditeljskog nasleđa Subotice. Naime, tim planom se predlaže više intervencija u gradskom jezgri koje će dugoročno i u značajnoj meri da izmene karakter i izgled centra Subotice.

Predlozi Komisije za planove i saglasnost stručne institucije (Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture), čak i mišljenje stručnjaka iz Udruženja, odbornicima u gradskoj Skupštini treba da predstavljaju samo orijentaciju u odlučivanju; konačnu odluku donosi oni, odnosno Skupština.

U svom apelu, predložili smo da odbornici od predlagача i predsednika Komisije za planove zahtevaju obrazloženja predloženih rešenja i iznesu predviđene efekte na sve aspekte funkcionisanja grada i estetske vrednosti centra Subotice. To se, na žalost, nije dogodilo. Stiče se utisak da se odbornici našeg grada, u skladu sa unapred dogovorenim stranačkim interesima, ponašaju poput glasačkih mašina, ne razmišljajući da je sudbina našeg grada, kao i sudbina građana, u njihovim rukama.

Nakon usvajanja plana detaljne regulacije dela grada Centar 1, zona 1, smatramo da su odbornici preuzeli na sebe sve naknadne

## Zaštita barskih kornjača

Barskim kornjačama „Protego“ se počeo baviti 2007. godine kada je utvrđeno da je zdravstveno stanje jedinki u najbrojnijoj populaciji u Vojvodini, Ludaškom jezeru, alarmantno – više od 50% jedinki pati od nekih bolesti i raznih anomalija – a i čitav niz faktora vrlo negativno utiče na njihovu brojnost. Uz pomoć opštine Subotica tokom 2008. godine izvršen je čitav niz aktivnosti koje su usmere ka njihovoj aktivnoj zaštiti i edukaciji stanovništva. U jezero je postavljeno 10-tak splavova na koje ove životinje mogu tokom dana da izlaze da se sunčaju, postavljene su informativne table oko jezera sa podacima o ovoj vrsti, održane su tribine u mesnim zajednicama i okolnim školama, a pored puteva koje opasuju jezero organizovano je postavljanje saobraćajnih znakova koje opominju vozače na povećano prisustvo kornjača na putu. Tokom 2008. godine, uz pomoć Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, organizovano je i stručno savetovanje o stanju populacija barske kornjače u Vojvodini i procenama njihove perspektive u budućnosti. Utvrđeno je da čitav niz negativnih faktora dovodi do postepenog povlačenja i nestajanja ove vrste i da je potrebno učiniti dodatne napore, kako na unapređenju njihovog staništa i obezbeđivanju uslova za komunikaciju i razmenu gena između izolovanih populacija, tako i preduzeti konkretne mere



posledice koje će grad Subotica da trpi u budućnosti, kao i eventualne greške koje se neće moći ispraviti.

Svedoci smo kako se sve to odvijalo u slučaju zgrade bivšeg bioskopa Zvezda, koju je novi vlasnik preuredio na način da novi objekat više nije vredan čuvanja i koji ne poseduje nikakve, niti estetske, niti druge kvalitete. Neizvesna je i sudbina nove zgrade Narodnog pozorišta. Obezbeđivanje odgovarajućih odluka i rušenje dveju Rajhlovih kuća u ulici Vase

Stajića je ekspresno završeno!

Pogrešnim odlukama iz prethodnog perioda, kojima se favorizovao kratkoročni interes, rezultirao je nestajanjem nekih bitnih elemenata tradicionalne arhitekture grada. Urbano sećanje je postepeno počelo da bledi i slobodno možemo reći da Subotica definitivno gubi svoj karakter i identitet. To nije uobičajena praksa u svetu. Oni kojima je stalo do očuvanja sopstvenog identiteta i istorije, ulažu značajne napore da se stara urbana jezgra sačuvaju, makar u vidu spoljašnje fasade, a da se unutrašnje uređenje realizuje u skladu sa savremenim tehnološkim i poslovnim zahtevima.

Rušeći objekte građene u stilu secesije, bahato i nemilosrdno se uništava kulturno istorijsko nasleđe grada, proglašavajući ga bezvrednim kočničarima daljeg razvoja grada. 18. marta 2010. godine, nakon usvajanja plana detaljne regulacije dela grada Centar 1, zona 1, vlast na potpuno legalan način, skupštinskom Odlukom, nezaustavljivo sprovodi urbicid u zaštićenom jezgri grada Subotice. (N. J.)

na njihovom praktičnom spašavanju kroz alokaciju jedinki iz direktno ugroženih u bezbednije populacije. Uz pomoć Ambasade Kraljevine Holandije u Beogradu, 2009. godine započete se obimne aktivnosti na upoznavanju rasprostranjenosti barskih kornjača evidentiranjem plitkih stajaćih voda u Vojvodini i prikupljanjem podataka o stanju jedinki u ovim strukturama. Ovim će se dobiti jasnija slika o potencijalnoj i stvarnoj rasprostranjenosti u Vojvodini i iskristalirati ideje koje su usmerene ka definisanju jedinstvenog programa upravljanja populacijom ove vrste u Vojvodini koja će dugoročno obezbediti odgovarajući nivo vijabilnosti jedinki i sačuvati ovu vrstu na našem području. (G. M.)



## Baštenska jezera i nekomercijalni ribnjaci u Vojvodini - važan resurs za očuvanje biološke raznovrsnosti

Obilascima staništa kornjača u Vojvodini utvrđeno je da postoji iznenađujuće veliki broj veštačkih jezera koja su formirana u bliskoj prošlosti u Vojvodini i da značajan broj ljudi u suburbanim sredinama razmišlja o formiranju jezera koje bi koristili u rekreativne svrhe.

Na žalost, vrlo čest slučaj je da je zbog lošeg planiranja ili upravljanja ovakvim strukturama kvalitet staništa u njima nezadovoljavajući i ne obezbeđuje uslove za opstanak okolne flore i faune, uključujući i kornjače. Povrh svega, takve strukture nemaju ni odgovarajući estetski ugođaj pa nije usamljeni slučaj da one bivaju napuštene od razočaranih investitora-vlasnika i postepeno propadaju. Iz toga razloga je u saradnji sa Centrom za promovisanje, razvoj i primenu obnovljivih izvora energije iz Beograda i Akademskim društvom za proučavanje i zaštitu



prirode iz Novog Sada pripremljen projekat čiji je cilj da se mala jezera u privatnom i javnom vlasništvu u Vojvodini popišu i da se u javnosti predstave i promovišu savremene metode formiranja i održavanja malih jezera. Ove metode su već u primeni u svetu i pokazalo se da mogu dugoročno da održe neophodan kvalitet vode i visok nivo estetskog ugođaja, i istovremeno da obezbede uslove za opstanak raznovrsne flore i faune koja živi u vodi i oko nje. Projekat je započet marta 2010. godine i

pored terenskih aktivnosti na formiranju katastra malih jezera u Vojvodini podrazumeva i pokretanje sistema za aeraciju i pokretanje vode na pilot lokalitetima. Aparati koji se nalaze u osnovi ovog sistema (kompresori i pumpe) za svoj rad koriste energiju Sunca što predstavlja dodatni kvalitet ovog programa i obezbeđuju dodatnu fleksibilnost za njihovo pokretanje jer ne zavise od državnog sistema za distribuciju energije. Aktivnosti na ovom projektu su u punom jeku. (G. M.)

## DIURNARIUS: Od ideje do javnog glasila

Kada su počeli razgovori o pokretanju internet magazina nismo još imali ideju da će on biti deo aktivnosti „Protega“. Dogodilo se, međutim, da je Ministarstvo za kulturu raspisalo konkurs na koji smo se prijavili još pre samog starta magazina. Potraga za organizacijom, pravnim licem koje bi „stajalo“ iza projekta, okončana je tako da je DIURNARIUS ušao pod „kišobran“ „Protega“...

Internet magazin je osmišljen kao prostor za sučeljavanje mišljenja, kao nezavistan, politički neutralan, građanski orijentisan medij, pretežno orijentisan na složenije novinarske forme, u kom se ravnopravno koriste sva tri jezika u zvaničnoj upotrebi u Subotici, srpski, hrvatski i mađarski – odnosno, tekstovi se objavljuju na onom jeziku i pismu na kom ih autori pišu. Osim toga, od početka je pružen prostor za druge nacionalne zajednice, koje u Subotici imaju bilo kakav vid organizovanja. Takvih je osam, a do sada se pet, manje ili više intenzivno uključilo, prilozima (i) na njihovim jezicima.

Ovakav koncept je, koliko nam je poznato, jedinstven, a jedna od neizbežnih posledica je nužno smanjen broj mogućih čitalaca. No, bez obzira na to, za godinu dana (DIURNARIUS je startovao 2. marta 2009. godine) otvoreno/pročitano je više od stotinu i pedeset hiljada tekstova/stranica, što ipak možemo prihvatiti kao sasvim dobar rezultat. Ipak, jasno je da se sa ovakvom koncepcijom šira baza posetilaca/čitalaca mora graditi u dužem periodu, da je godinu dana sasvim nedovoljno za to.

Pri tom moramo imati u vidu da je od početka magazin funkcionisao bez ikakve finansijske podrške, zahvaljujući entuzijazmu članova redakcije i saradnika, te opremi u njihovom vlasništvu. U tom pogledu neki pomak dogodio se tek kada smo pred kraj 2009. godine na konkursu Ministarstva kulture dobili izvesna sredstva. To je bio jedini konkurs na kom smo

prošle godine dobili neke pare, a učestvovali smo, ako dobro brojimo, na osam, od Budimpešte, preko Subotice i Novog Sada, do Beograda.

Da li su zamišljeni ciljevi postignuti? Iskreno sagledavajući učinjeno, odgovor je nedvosmisleno odrečan. Istovremeno, sasvim je jasno da je ovo ipak bio prekratak period za to, da i ne govorimo o činjenici da mediji neprestano rade na ostvarivanju svojih ciljeva, da je to u stvari neprekidan, stalan proces na koji se tačka stavlja samo kada medij izgubi tržište, čitaoce... U tom smislu, naš je verovatno najveći uspeh što smo uspeli opstati (čemu je pomenuta finansijska injekcija svakako doprinela). Pozitivno moramo oceniti i činjenicu da je u magazinu saradivalo šezdesetak autora tekstova, te petnaestak autora fotografija, te da smo imali petnaestak ekskluzivnih priloga, odnosno tema, kojima se niko u Subotici nije bavio.

Konačno, treba pomenuti još jednu činjenicu, koja će svakako uticati na dalju sudbinu magazina: u skladu sa propisom koji je regulisao registraciju medija, DIURNARIUS je registrovan kao javno glasilo koje se objavljuje/emituje na internetu. Status registrovanog javnog glasila preduslov je, u prvom redu, da se uopšte može učestvovati na većini konkursa koji za magazin mogu biti zanimljivi. (D. D.)



<http://diurnarius.info>

## Legalizacija rada Udruženja



Pored registracije „Diurnarius“ kao elektronskog glasila, usvajanjem neophodnih izmena i dopuna Statuta rad Udruženja „Protego“ u potpunosti je usaglašen sa novim Zakonom o udruženjima. Udruženje je u Registar društvenih organizacija i udruženja građana upisan pod brojem BU 193/2010. (LJ. D.M..)

## Obilježena prva godišnjica «Diurnarius»:

*Žalosna priča o škrtim financijerima*

„Godinu iza nas opisao bih kao godinu punu izazova i raznih teškoća, ali i kao godinu kojom ne možemo biti potpuno nezadovoljni jer smo sve to uspjeli izdržati i privući stanoviti broj čitatelja, o čemu svjedoči i podatak da je za prvih osam mjeseci bilo oko 15.000 posjeta, a za cijelih godinu dana oko 150.000 otvorenih stranica“, rekao je danas (2. marta 2010.) glavni urednik „Diurnarius“ Đorđe Dragojlović u povodu obilježavanja prve godišnjice ovog internetskog časopisa.



Imajući u vidu te podatke Đorđe Dragojlović je rekao kako je, i pored postojećih poteškoća prije svega financijske naravi, „Diurnarius“ na dobrom putu. Također, on je naveo da je u proteklih godinu dana u „Diurnariusu“ pisalo pedesetak suradnika, od kojih značajan broj nisu novinari. „Za nekoga je možda paradoksalno, ali najčešće otvarani tekst nije pisao profesionalni novinar, kao što ni drugi na listi najčitanijih tekstova nije pisao novinar. To znači da je zanimanje publike malo drugačije no što mi to zamišljamo i to vjerojatno govori i o tome na koji način dalje trebamo raditi“, rekao je Đorđe Dragojlović.

On je, međutim, rekao kako je tek djelomice zadovoljan odzivom pripadnika nacionalnih manjina koje nisu dominantne u Subotici, iako je „Diurnarius“ sve vrijeme otvoren za pisanje o problematici malih zajednica na njihovim materinjim jezicima. „Ta

je ideja izvanredno primljena kada smo s njima razgovarali, ali je realizacija daleko iza oduševljenja kada smo je izložili. Kod nekoga je djelomice tome razlog sasvim objektivne, logističke naravi; kod drugih je možda problem što nemaju osobu s kojom bi se to moglo realizirati, a nije nam cilj da mi uređujemo i punimo te stranice. Stoga tu ima još dosta prostora da se uradi, iako je četiri-pet zajednica već nešto pokrenulo, a među njima to je vrlo ozbiljno shvatila židovska zajednica“, kaže glavni urednik „Diurnarius“. (Zlatko Romić)

## Početak rada na projektu malih jezera

Povodom početka rada na projektu „Metode održivog upravljanja malim jezerima i nekomercijalnim ribnjacima“ održana je konferencija za novinare na kojoj je javnosti predočena njegova ideja i ciljevi. Pored dr Gabor Mesaroša – rukovodioca projekta, svoje zadatke na projektu predočili su i Vladimir Janković ispred Centra za promovisanje i primenu obnovljivih izvora energije iz Beograda i mr Oliver Fojkar iz Akademskog društva za proučavanje i zaštitu prirode iz Novog Sada. Po završetku zvaničnog dela konferencije, prisutni su otišli na jedno veštačko jezero u okolini Subotice koje je izabrano za pilot lokalitet u okviru projekta gde će se u praksi isprobati aeracija vode kao metoda održavanja kvaliteta vode. (I. B.)



## Opremanje laboratorije za biologiju voda

Zaštita voda predstavlja jedno od osnovnih opredeljenja rada Sekcije za zaštitu životne sredine. Nekoliko projekata je u toku, a postoje i ambiciozni planovi da se ovaj segment rada u velikoj meri unapredi. Neophodno je da se egzaktni podaci prikupe direktno na terenu, a i da se kasnije analiziraju u laboratoriji. Tokom ove godine započete su aktivnosti na opremanju laboratorije za biologiju voda koja se sastoji u osnovnoj terenskoj opremi za uzimanje uzoraka voda i zooplanktona, kao i opreme koja obezbeđuje uslove za njihov uzgoj i posmatranje u laboratoriji. Pored sopstvenih sredstava koje smo uložili u nabavku osnovne staklarije, korisne poklone u vidu terenske i laboratorijske opreme dobili smo od JKP „Vodovod i kanalizacija“ Subotica, Biološkog fakulteta u Beogradu i Instituta za multidisciplinarna istraživanja iz Beograda. (G. M.)

